

РЕШЕНИЕ

№ 3541

гр. София, 01.06.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 8 състав, в
публично заседание на 18.05.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Деница Митрова

при участието на секретаря Милена Чунчева, като разгледа дело номер **4062** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 29, ал. 6 от Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия (ЗДРДОПБГДСРСБНА) във връзка с чл. 145 – 178 от Административно процесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по повод на жалба вх. № 12334 от 11.05.2020 г. и вх. № 12899 от 18.05.2020 г. по описа на Административен съд – София град, подадена от М. И. Д., ЕГН [ЕГН], чрез адв. Ж. Н. от САК, с адрес [населено място], [улица], ет. 1 срещу Решение № 2 – 1801 от 17.03.2020 г. на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към държавна сигурност и разузнавателните служби на българската народна армия (Комисията), с което е установена неговата принадлежност към органите по чл. 1 от Закона лица, а именно, че е бил «агент» с псевдоним «С.».

В жалбата се излагат съображение, че оспореното решение е неправилно, незаконосъобразно и постановено в нарушение на материалноправните норми и административнопроизводствените правила. Инвокират се съображения за нарушено право на защита на оспорващия и се излагат доводи, че няма как времево регистрацията да е извършена преди самото вербуване. Подчертава се, че самото производство е свързано с изричното съгласие на жалбоподателя да бъде проверен за принадлежност към структурите на държавна сигурност и разузнаването на българската армия. В хода на съдебното производство редовно призован

жалбоподателят не се явява, представлява се от адв. Н., който поддържа жалбата, предлага да се уважи и депозира списък на сторените по делото разноски. Депозира писмено становище.

Ответникът – КРДОПБГДСРСБНА, редовно призован се представлява от юрк. М., която оспорва жалбата, предлага същата да бъде отхвърлена като неоснователна, а решението на Комисията да се потвърди. Претендира юрисконсултско възнаграждение и депозира писмено становище.

Административен съд София град, като обсъди доводите на страните и събраните по делото писмени доказателства, приема за установена следната фактическа обстановка: Между страните не се спори, че на 20.02.2020 г. оспорващият е дал изрично писмено съгласие за извършване на предварителна проверка за установяване на принадлежността му към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия, както и че производството е започнало по повод писмо изх. № 65 – 00 – 32 от 02.03.2020 г. на министъра на културата до председателя КРДОПБГДСРСБНА на основание чл. 27, ал.1, т. 4 от Закона във връзка с чл. 11, ал. 6 от Закона за ордените и медалите на Република България.

С Решение № 2 - 1801 от 17.03.2020 г. на Комисията е обявена принадлежността на жалбоподателя към органите по чл.1 от закона. В административния акт е посочено, че лицето М. И. Д. е вербуван на 22.06.1987 г., регистриран на 20.06.1987 г. Осъществяваното сътрудничество е към ДС, управление VI – I - III, в качеството на агент с псевдоним «С.», ръководен от о.р. Б. Д.. Снет от действащ оперативен отчет през 1990 г.

Документите, въз основа на които е установена принадлежността по чл. 1 от Закона, са: регистрационен дневник; картони – образец 4 – 2 броя и образец 6; писмо вх. № 762 от 12.02.1990 г. за унищожаване на личното и работно дело на агент «С.».

В приетия по делото картон обр. 6 вербованото лице е записано с името М. И. Д., [дата на раждане] , българин, българско гражданство, с висше образование, политическа принадлежност - безпартиен, месторабота – НАТ «И.В.».

В хода на съдебното производство като доказателства са приети, представените с жалбата и административната преписка писмени документи и допълнително ангажираните писмени доказателства от страните.

По искане на жалбоподателя е допуснато събирането на гласни доказателства чрез разпит на свидетеля Б. Д., който изрично заяви, че не познава лично жалбоподателя, че подписите поставени в картоните обр. 4 и 6 не са негови и бе категоричен, че е недопустимо регистрацията да предхожда вербовката на лицето.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Обжалваното решение е съобщено на М. Д., чрез Български пощи на 27.04.2020 г., видно от известие за доставяне (л.39). Жалбата е подадена направо пред Административен съд – София град на 08.05.2020 г., видно от пощенското клеймо, в 14 –дневния преклузивен срок по чл. 149, ал.1 от АПК. Съдът е сезиран от надлежна страна – участник в административното производство срещу акт, подлежащ на оспорване, поради което жалбата е допустима и като такава следва да се разгледа по същество.

Решението е прието от компетентен орган - Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия /Комисията/, която по силата

на чл. 29. ал. 1 от ЗДРДОПБГДСРСБНА е оправомощеният орган, който извършва обявяването на принадлежност на лице към органите по чл. 1 от същия закон - Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия. Спазена е предписаната от закона писмена форма – актът има съдържанието по чл. 29, ал. 2, т. 2 от закона, посочено е правното основание за издаването му – чл. 27, ал. 2 от закона. Решението е подписано от всички членове на Комисията, взели участие в заседанието й, обективизирано в протокол № 10 от 17 март 2020 г.

Спазени са и процесуалните правила по чл. 27, ал.1, т.4 от ЗДРДОПБГДСРСБНА във връзка с чл. 11, ал.6 от Закона за ордените и медалите на Република България. Съгласно цитираните разпоредби установяване на принадлежност към органите по чл. 1 в рамките на предварителна проверка може да бъде извършено по писмено искане на органи на законодателната и изпълнителната власт по отношение на лица, за които е направено предложение за награждаване по чл. 11, ал. 2 от Закона за ордените и медалите на Република България. В случая искането е направено от министъра на културата във връзка с предложение за награждаване на М. Д. по чл. 11, ал.2 ЗОМРБ, като е взето писменото съгласие на лицето за извършване на предварителната проверка.

В настоящия случай принадлежността на жалбоподателя към органите по чл. 1 от Закона, в качеството му на секретен сътрудник - агент (§ 1, т. 4 от Допълнителните разпоредби на ЗДРДОПБГДСРСБНА), е установена с налични документи, посочени в чл. 25, т. 3 от ЗДРДОПБГДСРСБНА. Тези писмени доказателства представляват документи по смисъла на § 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби (ДР) на ЗДРДОПБГДСРСБНА. Наличието на който и да е от тях е достатъчно основание за обявяване на принадлежност по смисъла на ЗДРДОПБГДСРСБНА.

Видно от протокол № 10 от 17 март 2020 г. на Комисията при разглеждане на наличните документи за жалбоподателя по чл. 25, т. 3 от Закона – картони обр. 4 и обр. 6, протокол за унищожаване и регистрационен дневник, е констатирила несъответствието в датите на вербовка и регистрация, а именно датата на регистрация е преди тази на вербовката. След проведено разискване с пълно единодушие членовете на Комисията са приели, че става въпрос за „технически пропуск от описващия в регистрационния дневник”. На базата на този извод Комисията е установила принадлежността на оспорвения към бившите служби на ДС. Този извод на ответника е незаконосъобразен и несъобразен с материалите по делото, тъй като и картоните обр. 4 и обр. 6, като дата на вербовката е записано „ 22.06.1987 г.” и за регистрация „20.06.1987 г.”. Следователно не може да става въпрос за технически пропуск в регистрационния дневник, защото това размишване е налично в съдържанието на всички относими документи по чл. 25, т. 3 от Закона.

Техническото несъответствие се потвърждава и от разпита на свидетеля Д., който е вписан като ръководител на агента. Б. Д. бе категоричен пред съда, че подписат, положен в картоните обр.4 и 6 не е негов, както и че е недопустимо датата на регистрацията да предхожда датата на вербовката, защото няма лицето да е регистрирано преди да е било вербовано. Така установеното удостоверение от длъжностното лице обстоятелства поставят под съмнение достоверността и на удостовереното от него обстоятелство относно вербуването на жалбоподателя като агент. Последното изрично се и отрича от свидетеля, който съгласно представените документи би следвало да е вербувал Д. като агент.

Оспореното решение на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на

принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия не отговаря на изискванията, посочени в специалния закон, относно съдържанието му. Не са изложени фактическите и правни основания за издаването му. Задължение на Комисията, изведено от чл. 9, т. 1 от ЗДРОПБГДСРСБНА е не само да издири и събере документи съдържащи информация за дейността на органите по чл. 1, но и да проучи, анализира и оцени същите. Съответно, въз основа на извършената оценка съгласно чл. 9, т. 3 от Закона Комисията разкрива и обявява имената на лица, за които е установена принадлежност към органите по чл. 1. Волята на административния орган за принадлежност на дадено лице към органите по чл. 1 от Закона трябва да следва именно от преценката на намерените документи за лицето, нормативните актове, регламентиращи създаването им, поддържането им и съхраняването на информацията, установяват ли същите фактите, подлежащи на вписване в решението по чл. 29, ал. 2 от ЗДРОПБГДСРСБНА, следва ли се приложението на чл. 29, ал. 3. Това е наложително в по-голяма степен в случай като разглеждания, когато са представени само документи, съставени от оперативен работник, представляващи регистрационни картони и извлечение от регистрационен дневник. Липсват документи, подписани или съставени от М. Д.. Липсват и данни, от които да се установи наличие на дадено от лицето съгласие за сътрудничество. Действително не е налице законова възможност за Комисията да събира допълнителни доказателства, а дължи произнасяне по предоставените такива от органите по чл. 16 от Закона. Това обаче не освобождава административния орган от вмененото му задължение, посочено по-горе, да извърши оценка и анализ на наличните такива. Със своето решение Комисията не обявява и не установява наличието на документи за конкретно лице, предоставени ѝ от органите по чл. 16 от Закона, а дали въз основа на предоставените такива приема за установена принадлежност на лицето към посочените в чл. 1 органи, в определено качество. В конкретния случай е прието от Комисията, че качеството, в което е осъществявано сътрудничеството е секретен сътрудник. Съгласно §1, т.4 от ДР на ЗДРОПБГДСРСБНА това са български граждани, оказвали негласна помощ на органите по чл. 1 в качеството на резиденти, агенти, съдържатели на явочни квартири, съдържатели на секретни /конспиративни/ квартири, осведомители, доверени лица и информатори. В обжалваното решение на Комисията е налице извод, че лицето е секретен сътрудник-агент, при липса на обосновка относно качеството му по смисъла на §1, т.4 от ДР на Закона и как се извежда това качество от наличните документи. Решението на Комисията следва да разкрива съображенията ѝ относно доказателствената стойност на преценяваните документи въз основа на които тя е приела за установена или не принадлежност, което в случая не е сторено. Изпълнението на законовите изисквания следва да се съдържа в мотивите на приетия от комисията административен акт, които мотиви, съдържащи възприетите фактически и правни основания от административния орган, следва да основават разпоредителната му част, за да е налице възможност съдът да извърши проверка за законосъобразността му. В конкретния случай обжалваното решение на Комисията се основава на проучване и обсъждане на наличните материали, необективизирано в решението, което се състои само от диспозитивна част.

От правна страна се основава на разпоредбите на чл. 26, ал. 1, т. 4 и чл. 9, т. 3 от Закона, които са относими единствено към качеството на лицата подлежащи на установяване принадлежността им към органите по чл. 1. Мотивите към

административния акт могат да се изложат и отделно от самия акт, като последните могат да се съдържат в протоколите от проведените заседания на Комисията. От представения по делото протокол от проведено заседание, на което е гласувано решението за установяване на принадлежността на жалбоподателя към органите по чл. 1 от Закона, е видно, че липсват каквито и да е конкретни съображения въз основа на които е прието, че жалбоподателят е бил съпричастен към дейността на органите по чл. 1 от ЗДРДОПБГДСРСБНА, освен посочените по - горе. Липсата на мотиви към административния акт е достатъчно основание за отмяната му. Съдът не е длъжен да установява, какви са били съображенията на административния орган, издал обжалваното решение, а следва да провери тяхната законосъобразност и правилност. При липса на мотиви в административния акт, тази проверка е невъзможна. Преценката на административния акт не може да се основава на предполагаемата воля на административния орган, а се дължи на действително изразената такава. В случая решението на Комисията не отговаря на законовите изисквания, при което се явява незаконосъобразно.

Следователно, обжалваното решение е незаконосъобразно в частта, в която е установена и обявена принадлежността на М. И. Д. към органите по чл. 1 от закона и като такова следва да бъде отменено в тази част.

При този изход на делото жалбоподателят има право да му бъдат присъдени направените по делото разноски в размер на 2010 лв., представляващи 10 лв., заплатена държавна такса и 2000 лв. – заплатен адвокатски хонорар.

По изложените съображения и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, съдът

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по жалбата на М. И. Д., Решение № 2 – 1801 от 17.03.2020 г. на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към държавна сигурност и разузнавателните служби на българската народна армия, в частта в която е установена и обявена принадлежността на жалбоподателя към органите по чл. 1 от ЗДРДОПБГДСРСБНА.

ОСЪЖДА Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия да заплати на М. И. Д., ЕГН [ЕГН] сумата от 2010 (две хиляди и десет) лева, разноски по делото.

Решението може да се обжалва пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщението до страните за изготвянето му и получаването на препис от съдебния акт.

СЪДИЯ: